

First.class terug in de tijd

Van de paleisachtige villa's in Amman tot de eeuwenoude tempels in Petra: **Jordanië** herbergt vele schatten. Het 'veiligste land van het Midden-Oosten' is bovendien verrassend modern, tolerant en gastvrij. *Miljonair* in de voetsporen van 'Lawrence of Arabia'.

Tekst HARMKE KRAAK *Fotografie* ESTHER QUELLE
Met dank aan TRAVEL-WITHSTYLE, ROYAL JORDANIAN

MILJONAIR
ESCAPE

Miljonair presenteert in elke editie een droombestemming voor de meest veeleisende reizigers, in samenwerking met een vooraanstaande touroperator.

Links: Abdoun Bridge. Rechts, met de klok mee: De mezze in Reem Al Bawadi | Rolls-Royce Phantom voor het fortachtige restaurant | Bugatti in The Royal Automobile Museum | Villa in Amman | Winkelen in Abdoun Mall in Amman | Vaas in een antiekzaak.

Het is bijna ramadan. Op de groenstroken langs de weg zijn mensen aan het barbecueën, ze nemen het er nog even van. Wij zijn zojuist geland op Queen Alia International Airport in Amman, de hoofdstad van het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië. Chauffeur Adyb rijdt ons naar het hotel. “Jordanië is het veiligste land van het Midden-Oosten”, zegt hij.

Bilal, onze gids in Amman, beaamt dit een dag later: “Het is een vrij land, vrouwen dragen wat ze willen. Sommigen kiezen voor sluiers, anderen kleden zich westers.” Ter illustratie toont Bilal een foto van zijn kersverse bruid: een slank meisje in hotpants bij een zwembad, niet bepaald een traditioneel oosters beeld. Een keukenprinses is ze evenmin. “Door je vrouw bereid?” vragen we als Bilal balletjes falafel uitdeelt. “Welnee,” lacht hij, “mijn vrouw kan nog geen ei bakken.” Bilal woont in Abdoun, een van de welvarendste wijken van Amman. Hij huurt

een appartement van een schatrijke vriend, eigenaar van verschillende bedrijven. We rijden door de enorme stad, gebouwd op heuvels. De huizen zijn opgetrokken uit het witte gesteente afkomstig uit de omringende bergen.

De rijkdom van Amman

De auto zoeft langs paleisachtige villa's. De een heeft zijn huis laten beschilderen met puur goud, de ander heeft een optrekje in de stijl van de uit de rotsen gehouwen stad Petra, het heiligdom dat we later deze reis zullen aandoen. We passeren opvallend veel universiteiten en stoppen bij ultramoderne *shopping malls* waar hip geklede vrouwen beladen met tassen naar buiten komen. We bezoeken **The Royal Automobile Museum**, waar fonkelend rode Ferrari's en een zeldzame Bugatti pronken. Het museum herbergt de privécollectie van wijlen koning Hoessein.

Voor restaurant **Reem Al Bawadi** prijkt ook al een glanzend witte Rolls-Royce. Het restaurant zit in een typisch Arabisch, fortachtig gebouw. Het eten wordt geserveerd in een binnentuin, die

– als een bedoeïenentent – is overdekt met doeken van kamelenhaar. De heerlijke geur van geroosterd vlees verspreidt zich. In het tafelblad is een verguld plateau aangebracht, waarop de *mezze* wordt geserveerd: hapjes als *mutabal* (auberginedip), *hummus* (kikkererwtentpuree) en *tabouleh* (peterseliesalade). De keuken is Syrisch-Libanees. Een echt Jordaanse keuken bestaat niet. Jordanië is immers een jong land. In 1923 werd het emiraat Transjordanië uitgeroepen, maar dat stond onder Brits mandaat. Pas

THE ROYAL AUTOMOBILE MUSEUM

Het automuseum in Amman toont de privécollectie van de koninklijke familie. Koning Abdullah II liet het museum bouwen als eerbetoon aan zijn vader Hoessein (1935-'99). De auto's variëren van de Cadillac uit 1927 van Abdullah I tot de Mercedes-Benz waarmee Hoessein in 1956 aan de Rumman Hill Climb deelnam.

www.royalautomuseum.jo

“Het is een vrij land, vrouwen dragen wat ze willen. Sommigen kiezen voor sluiers, anderen kleden zich westers”

in 1946 werd Jordanië een onafhankelijk koninkrijk. Onovertroffen is ook restaurant **Deir El Qamar** met dakterrassen en valet parking. Dit topadres bevindt zich in de rijke wijk Abdoun met zijn prachtige moderne brug. We proeven er *kufta niyeh*: rauw lamsvlees, geserveerd in een koele stenen schaal.

Drijven in de Dode Zee

De reis voert van noord naar zuid: van Umm Qais, op de grens met Syrië, naar Aqaba aan de Rode Zee. We bezoeken historische plekken als kruisvaarderskasteel **Ajloun**. Door de smalle spleten,

waardoor boogschutters hun pijlen afvuurden, kijken we neer op een uitgestrekt landschap met olijfbomen. De olijfolie uit Ajloun wordt over de hele wereld geëxporteerd. We dwalen door de zuilengalerijen van **Jerash**, een van de best geconserveerde Romeinse steden ter wereld. Het amfitheater van Jerash is vermaard om de akoestiek. Als ik midden voor de tribune sta, hoor ik mijn eigen stem galmen alsof ik door een microfoon praat.

We rijden door de vruchtbare Jordaanvallei, een gebied vol sinaasappel- en citroenbomen. In maart en april >

Harmke op weg naar de Dode Zee.

Het ultrazoute water boordevol geneeskrachtige mineralen prikt op mijn huid. Als vanzelf blijf ik drijven

bloeit hier de zwarte iris, het nationale symbool van Jordanië. We zijn op weg naar de Dode Zee, zo genoemd omdat door het hoge zoutgehalte geen leven mogelijk is in dit grote meer. Het vormt het laagste punt op aarde en ligt zo'n vierhonderd meter beneden zeeniveau.

Op het privéstrand van ons hotel lounge ik op een van de ligbedden onder een rieten parasol. De Dode Zee schittert zilverwit in het felle zonlicht. Aan de overkant prijken de bergen van Israël. Ik neem een verkoelende duik. Het ultrazoute water boordevol geneeskrachtige mineralen prikt op mijn huid. Als vanzelf blijf ik drijven. Daarna smeer ik me in met Dode Zeemodder, die in aardewerken potten klaarstaat voor de hotelgasten. Esther, de fotografe, heeft een grote blauwe plek op haar been (in Nederland opgelopen bij het kitesurfen). We zijn benieuwd of de heilzame modder iets uithaalt. Zelf laat ik me in de spa van het hotel insmeren met Arabische koffie. Eigenlijk heb ik mijn zinnen gezet op een *Dead Sea Salt and Oil Scrub*, maar de Russische Oxana, werkzaam in de spa, adviseert voor mijn huidtype de koffie.

Dat klinkt wel zo aantrekkelijk. Een verrukking is het om 's avonds, als de warmste temperaturen voorbij zijn, in de buitenzwembaden te poedelen met uitzicht op het meer en de lichtjes van Jericho en Jeruzalem aan de overzijde.

Op de Mozesberg

We laten de Jordaanvallei achter ons en vervolgen de route door een ongerept berglandschap. Chauffeur Adyb brengt ons naar **Mount Nebo** ofwel de Mozesberg, die achthonderd meter boven zeeniveau uitpiekt. Op de top duidt een bord aan welke plaatsen vanaf hier te zien zijn: Hebron, Bethlehem en Jeruzalem. Het zou de berg zijn vanwaar Mozes het Beloofde Land aanschouwde: 'Toen beklom Mozes uit de velden van Moab de berg Nebo, de top van de Pisga, die tegenover Jericho ligt, en de Here liet hem het gehele land zien.' (Deut. 34.) Jordanië staat bol van de bijbelse namen en de historische schatten. ▶

Van boven naar beneden: Bord in de Jordaanvallei | Zwembad van Jordan Valley Marriott Resort & Spa | Hotelgaste smeert zich in met Dode Zeemodder | Zoutkristallen langs de oevers van de Dode Zee | De zwarte iris, het symbool van Jordanië.

Van rechtsboven naar beneden: Petra bij nacht | Uitzicht vanaf Mount Nebo | Gedenksteen op de Mozesberg | Gids Malek uit Madaba | Ober Moham'd van Mövenpick Petra | De ontbijtzaal van Mövenpick.

Via de Koningsweg, een befaamde handelsroute, komen we in Madaba, waar op een kerkvloer een oeroude Byzantijnse landkaart van mozaïek ligt. Voor de kerk ontmoet ik een Jordaans gezin en hun *nanny*. De moeder poseert in hippe spijkerbroek met haar tweeling op de arm. “In Madaba leven christenen en moslims in vrede samen”, zegt lokale gids Malek, die Nederlandse *roots* heeft. Hij vertelt ook hoe koning Abdullah en koningin Rania het onderwijs stimuleren, omdat ze dit cruciaal vinden voor de welvaart. Lunchen doen we onder de olijfbomen op de binnenplaats van restaurant **Haret Jdoudna**. Er komt *mansaf* op tafel: een rijstgerecht met yoghurt, amandelen en lamsvlees. Volgens de traditie wordt dit gezamenlijk met de hand uit één grote schaal gegeten, maar wij krijgen gelukkig ieder een eigen bord en bestek.

Op ons verzoek neemt Adyb een alternatieve route naar het zuiden: niet langer via de Koningsweg, maar langs de oevers van de Dode Zee, aangezien daar prachtige zoutkristallen zijn te bewonderen. Ook de bijbelse steden Sodom en Gomorra zouden zich in deze regionen hebben bevonden. “*What you want*”, glimlacht Adyb en stuurt zijn limousine de gewenste kant op.

De pracht van Petra

In het donker naderen we Petra. De maan is een dunne sikkels. We relaxen op het heerlijke dakterras van hotel

Mövenpick. Lampen in bruine papieren zakken zorgen voor sfeerlicht. Muzikanten produceren Arabische klanken. Ondanks ramadan drink ik een rode wijn uit Madaba. Tevens neem ik een kijkje in de inpandige antiekwinkel vol handgeknoopte kleden en juwelen. Het hotel heeft bovendien een van de beste restaurants van het land binnen zijn poorten, *Al Iwan*, waar ook de koning geregeld te gast is. Het hotel bevindt zich vlakbij de ingang naar het heiligdom **Petra**, de stad die is uitgehakt in de rozerode rotsen. Petra werd in de zesde eeuw voor Christus gehouwen door de Nabateërs, een nomadenvolk. Eeuwenlang bleef de stad verborgen voor de westerse wereld. Pas in 1812 werd Petra herontdekt door een Zwitserse ontdekkingsreiziger.

In de vroege ochtend wacht gids Hani Ali ons op. Er volgt een korte wandeling over een zandvlakte, begroeid met geneeskrachtige kruiden. Het spannendste moment is als we de *siq* ingaan, een diepe kloof, uitgesleten in de rotsen. Het is vrijwel de enige toegangsweg tot de verborgen stad. In de rotswanden zijn fossielen van dierenbotten zichtbaar. De kloof wordt steeds nauwer. Aan het eind wordt ons de eerste blik op de zogenaamde **Treasury** gegund, een tempel met pilaren. Dan openbaart Petra zich in al haar pracht. Zo ver het oog reikt zijn in de rotswanden theaters

Al Maqa'd Bar in Mövenpick Petra.

De siq in Petra.

en tomben uitgehouwen. Op sommige plekken schemeren de wonderbaarlijkste kleuren door. ‘Geen enkele kunstenaar kan dit palet aan natuurlijke kleuren en vormen evenaren, en de vloeren en muren van de eeuwenoude grotten en bouwwerken stralen door de rode, blauwe, gele, paarse en goudkleurige rotslagen’, schrijft koningin Noor, de weduwe van koning Hoessein, in haar boek *Een leven in het teken van vrede*. Een steil pad leidt naar het hooggelegen klooster **Ad Dayr**. Wij laten ons nu vervoeren per ezel. De mijne loopt vervaarlijk dicht langs de afgrond. Maar al snel ben ik gewend aan mijn ‘taxi’ en geniet ik van het gemak waarmee het dier over de puntige stenen zijn weg omhoog vindt. Eenmaal boven is het uitzicht overweldigend. “**Wadi Musa**,” wijst gids Hani met zijn stok, “de Vallei van Mozes.”

Nacht in de woestijn

In de namiddag serveert ober Moham’d koffie op het dakterras van het hotel in Petra, terwijl overal de oproep tot het gebed klinkt. “Ga je niet naar de moskee?” vraag ik quasi-serieus. “Nee hoor,” zegt hij, “ik bid niet en ik vast niet.” Toch is hij overtuigd moslim. Hij is niet de enige die ramadan min of meer in de wind slaat. Als ik op klaarlichte dag een tapijthandel binnenloop, betrap ik de verkoper op het eten van *sharak*, een plat brood. “*I’m a bad muslim*”, grijnst de jongen welgemoed. Ter afsluiting van het verblijf in het overrompelend mooie Petra laat ik me ’s avonds in een lokale hamam verwennen met een ontspan-

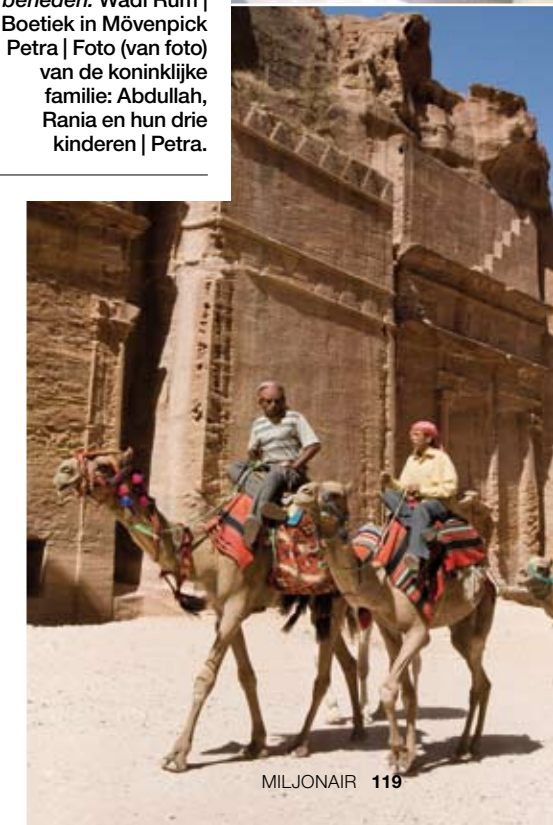
nende scrub. Daarna voel ik me als herboren.

Wadi Rum is de volgende pleisterplaats. Deze zandwoestijn wordt onderbroken door roodachtige rotsen. Een Jeptocht voert langs een monument voor de Britse officier T.E. Lawrence (1888-1935). Een bedoeïenenjongen vertelt me trots dat hij behoort tot de stam van de Huweitat, waarmee Lawrence samenwerkte. De film *Lawrence of Arabia* uit 1962, die zeven Oscars won, gaat over deze episode. De jongen trakteert op zoete appelthee. Gastvrijheid is iets wat de bedoeïenen van oudsher hoog in het vaandel hebben. Als de zon onder is, keren we terug naar ons tentenkamp. Op een vuur worden kip- en lamspiesen geroosterd. Er is muziek en er wordt gedanst. De gastheer, een olijke ‘sjeik’, gekleed in wit gewaad met roodwitte hoofddoek, vraagt me ten dans. Tot laat in de avond gaat het feest door. Terwijl de bedoeïenen aan hun waterpijp lurken, lig ik languit op de banken en staar naar de sterren. Dan begeef ik me naar de tent om te slapen.

Vroeg in de ochtend klinkt handgeklap: een *wake-up call* van onze sjeik. De zonsopkomst boven de woestijn is een fenomeen om niet te missen. We beklimmen een zandheuvel vlak- ▶

Van linksboven naar beneden: Wadi Rum | Boetiek in Mövenpick Petra | Foto (van foto) van de koninklijke familie: Abdullah, Rania en hun drie kinderen | Petra.

Langs de zandstranden zien we fonkelnieuwe vijfsterrenresorts, het ene nog mooier dan het andere

bij een kamelenracebaan. Terwijl de zon in volle glorie boven de woestijn oprijst, stuiven de kamelen met hun berijders over de baan. De olijke sjeik grist de camera uit Esthers handen en begint zelf plaatjes te schieten. Inmiddels zijn we gewend aan zijn capriolen. Na het ontbijt rijdt Adyb ons naar Aqaba. De stad ligt aan een uitloper van de Rode Zee, tegenover het Israëlische Eilat. De twee steden lijken haast met elkaar te versmelten. Het centrum van Aqaba is nog altijd traditioneel Arabisch, maar de zuidkust ondergaat een ware meta-

morfose. Langs de zandstranden zien we fonkelnieuwe vijfsterrenresorts, het ene nog mooier dan het andere. Ik verheug me op een snorkeltocht in de Rode Zee. Het moet een fabelachtige ervaring zijn, aangezien het koraal aan Jordaanse zijde nog vrijwel ongerept is. Maar eerst inspecteert Esther de blauwe plek op haar been. Die is verdwenen! Zou het dan toch door de modder komen? □

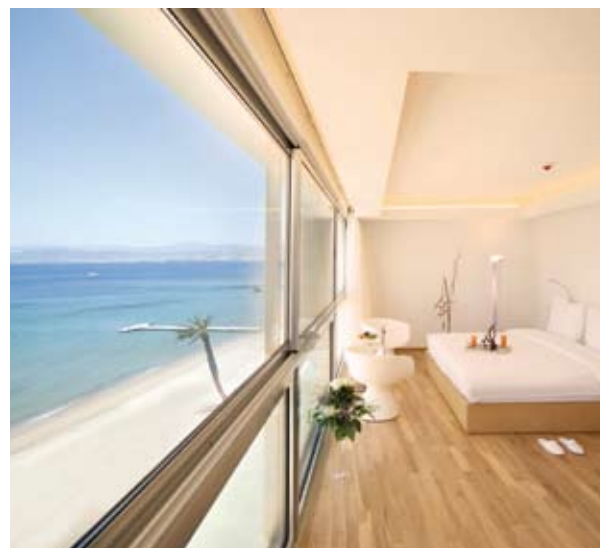
Literatuur

- *Een leven in het teken van vrede*, door koningin Noor van Jordanië, Arena, 2003.
- *Seven pillars of wisdom*, door T.E. Lawrence, Wordsworth Editions, 1997. Bij Polak & Van Genep is in 2009 een Nederlandse vertaling verschenen.

SARAYA AQABA

In Aqaba verrijst het ene vijfsterrenhotel na het andere. Het **Kempinski Hotel** werd onlangs geopend en ook Tala Bay Resort, met onder meer een **Mövenpick Hotel**, is (bijna) voltooid. Veelbelovend is Saraya Aqaba: vijfsterrenhotels, appartementen en villa's (waarvan nog enkele te koop) in Arabische stijl. Saraya is deels in handen van Jumeirah Dubai en wordt volgens de planning eind 2010 opgeleverd. Het grenst aan de koninklijke paleistuinen en ligt aan een lagune, die uitmondt in de Rode Zee.

www.sarayaaqaba.com

MILJONAIR ESCAPE: JORDANIË

Travel withStyle heeft in samenwerking met *Miljonair* een unieke reis naar Jordanië samengesteld. U bezoekt de belangrijkste oudheidkundige schatten van dit fascinerende land en logeert in de beste vijfsterrenhotels én een heuse bedoeïenentent. De reis wordt helemaal op uw wensen afgestemd en u hebt de beschikking over een privé-gids en eigen chauffeur. Deze reisaanbieding is geldig tot medio december 2009 en tussen maart-juni 2010.

Reisprogramma:

Dag 1: Avondvlucht naar Amman per Royal Jordanian. In Amman wordt u opgewacht door een hostess van onze lokale organisatie, die uw visa regelt en u aansluitend naar uw hotel brengt. U verblijft twee nachten in Le Royal Amman.

Dag 2: Uw gids laat u Amman zien. Lunch in een lokale gelegenheid. 's Avonds dineert u in het chique Deir El Qamar.

Dag 3: Op weg naar Petra bezoekt u Mount Nebo en de mozaïeken van Madaba. Lunch en route. Aangekomen in Petra inchecken bij vijfsterrenhotel Mövenpick. U dineert in het fantastische restaurant Al Iwan.

Dag 4: 's Ochtends bezoekt u de wereldberoemde ruïnes van Petra. Na de lunch gaat u per 4x4 Jeep naar de woestijn Wadi Rum, bekend vanwege de prachtige vergezichten en rotsformaties. Overnachting in een privé-bedoeïenentent (zonder andere gasten dus) onder de sterren. Kampvuur en diner maken er een feest van.

Dag 5: Woestijnontbijt. Tocht naar de Rode Zee en inchecken bij vijfsterrenhotel Kempinski. Diner in uw hotel.

Dag 6: Dag om te genieten van uw rust. Het is een vreemde ervaring te dobberen in de Dode Zee. Dineren is geweldig in dit fraaie hotel.

Dag 7: Na uw ontbijt rit naar de luchthaven van Amman voor de retourvlucht naar Amsterdam, een comfortabele vlucht per Royal Jordanian.

Reissom:

€ 2.690,- per persoon, op basis van een gedeelde tweepersoonskamer.

Tweepersoonskamer voor alleengebruik: toeslag € 575,-.

Reisperiode:

Ideale reisperiode: eind september t/m medio december 2009 en maart-juni 2010. De reissom is geldig in deze periodes, onder voorbehoud van wijzigingen in vluchtprijzen en belastingen.

Inclusief:

Vliegreis per Royal Jordanian, luchthavenbelastingen, luxevoervoer ter plaatse, accommodatie in vijfsterrenhotels en een bedoeïenentent, alle maaltijden conform reisprogramma, privé-gids en chauffeur, alle excursies, exclusieve bezoeken en entreegelden conform reisprogramma, lokale taxes, uitgebreide reisdocumentatie en visumafhandeling.

Exclusief:

Reis- en/of annuleringsverzekeringen, reserveringskosten en bijdrage calamiteitenfonds (€ 25,- per boeking), niet omschreven maaltijden en drankjes, uitgaven van persoonlijke aard.

Onze reizen vallen onder de garantie van SGR en Calamiteitenfonds. De Algemene Reisinvoorwaarden staan vermeld op onze website.

Informatie en reserveringen:

Travel withStyle
Ma-vr 09.30-17.30 uur
T (0541) 70 74 71
E info@withstyle.nl

www.withstyle.nl

travel
withStyle

ROYAL JORDANIAN
الملكة لاروينة
The way you want to fly

